

28.5.2004

Oikeusministeriö

OIKEUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2003

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa oikeusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2003 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, KHT, JHTT Jorma Heikkinen. Helsingin maistraatin holhousyksikön osalta tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Sami Kummila. Tarkastusta on valvonut tarkastusneuvos, JHTT Erkki Pitkänen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut oikeusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Koska tarkastusvirastossa on käynnissä tarkastus, joka koskee oikeusministeriön hallinnonalan tavoitteita talousarviossa ja ministeriön raportointia valtionhallinnon tilaa koskevassa kertomuksessa, ei tässä tilintarkastuskertomuksessa käsitellä ministeriön hallinnonalan toimintakertomusta.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olenmaisilta osin oikein.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä sen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu rajatusti riskianalyysiin perustuen. Tarkastus on kohdennettu esitettyjen tietojen oikeellisuuteen olennaisuus huomioon ottaen ja se on kohdistettu käräjäoikeuksien, ulosottolaitoksen ja oikeusaputoimistojen tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritietoihin ja kustannusvastaavuuslaskelmiin sen selvittämiseksi, sisältävätkö tarkastetut tuloksellisuuden kuvaukset ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt käräjäoikeuksien, ulosottolaitoksen ja oikeusaputoimistojen tuottavuus- ja suoritiedot ovat olennaisilta osin luotettavia, mutta taloudellisuustiedot ovat menopohjaisia. Kun tilinpäätöksessä tietoja ei ole varainhoitovuonna käyttöön otetusta toimintolaskentajärjestelmästä huolimatta kustannusvastaavuuslaskelmia lukuunottamatta esitetty kustannuspohjaisina, ei tuloksellisuudesta taloudellisuuden kehityksen osalta esitetyt tietoja voi pitää riittävinä eikä luotettavina.

Tarkastetut kustannusvastaavuuslaskelmat perustuvat toimintolaskentajärjestelmään ja sen ajankäytön seurantaan. Tarkastetuissa kustannusvastaavuuslaskelmissa esitetyt tiedot vuodelta 2003 ovat olennaisuus huomioon ottaen luotettavia, mutta luotettavuutta heikentää se, että tarkastetuissa laskelmissa työajankäytön seuranta on järjestetty varainhoitovuonna vasta muutamassa virastossa. Vuoden 2003 kustannusvastaavuuslaskelmien tietoja voidaan pitää olennaisilta osin riittävinä. Edellisten vuosien osalta vertailutietoina esitetyt kustannusvastaavuuslaskelmat eivät ole vertailukelpoisia, koska niitä ei ole esitetty varainhoitovuoden laskentaperusteiden mukaisina.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu kirjanpidon ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin menetelmäkuvauksen laadinnan viivästyminen, jonka korjaamiseksi oikeusministeriö on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Tuloksellisuuden kuvauksessa on varainhoitovuoden aikana kustannusperusteisia tietoja tuottavan toimintolaskentajärjestelmän käyttöönotosta huolimatta edelleen todettu talousarvioasetuksen 55 §:n vaatimusten kannalta kehittämistarvetta, jonka suhteen oikeusministeriön on syytä ryhtyä toimenpiteisiin ottaen huomioon laskentatoimen tehtävä tilinpäätösinformaation tuottajana.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen oikeusministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 31.8.2004 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt muun laskentatoimen kehittämiseksi siten, että taloudellisuuden kehityksestä voidaan esittää talousarvioasetuksen 55 §:n mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Pitkänen

Ylitarkastaja, KHT, JHTT

Jorma Heikkinen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Oikeusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori